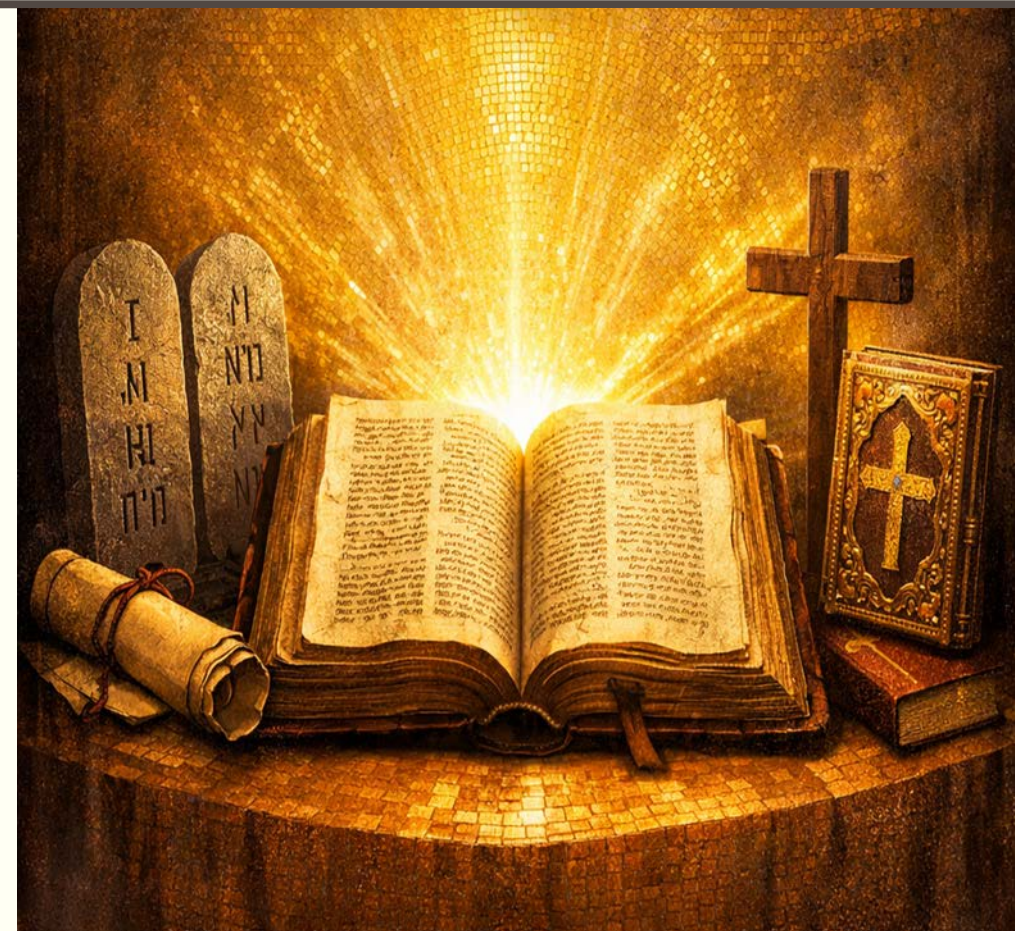

Η ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

05 – Η χρήση της Παλαιάς Διαθήκης
από τον Ιησού Χριστό (α' μέρος)

Διάγραμμα παρουσίασης

Μέρος πρώτο: Η Παλαιά Διαθήκη ως προαναγγελία ή ως το προσχέδιο του σωτηριολογικού έργου του Χριστού

1. Η πρώιμη ζωή του Κυρίου και η έναρξη της δημόσιας δράσης Του
2. Το έργο και η διδασκαλία του Ιησού Χριστού
3. Το Πάθος του Κυρίου και η κορύφωση της απολύτρωσης
 - Ανακεφαλαίωση

Περίληψη παρουσίασης (α)

- **Αυθεντία & γνώση της Παλαιάς Διαθήκης:**
 - Ο Ιησούς αναγνωρίζει την Π.Δ. ως τον αυθεντικό λόγο του Θεού.
 - Χρησιμοποιεί τις Γραφές ως τελικό επιχείρημα έναντι των επικριτών Του.
- **Εκπλήρωση προφητειών:**
 - Έναρξη δράσης: Νίκη κατά των πειρασμών (Δευτερονόμιο) και αναγνώριση του Βαπτιστή.
 - Διδασκαλία & Θαύματα: Τα έργα του Χριστού ως πραγμάτωση των μεσσιανικών επαγγελιών του Ησαΐα.
 - Προτυπώσεις: Συσχετισμός με συμβοληματικές μορφές (Ιωνάς, Σολομών, Χάλκινο φίδι).

Περίληψη παρουσίασης (β)

- **Το Πάθος ως Κορύφωση:**

- Μυστικός Δείπνος: Εγκαθίδρυση της «Καινής Διαθήκης» (Ιερεμίας).

- Σταυρικός Θάνατος: Τα τελευταία λόγια του Κυρίου αποτελούν εκπλήρωση των Ψαλμών.

Συμπέρασμα: Ο Χριστός δεν καταργεί, αλλά «πληροί» (ολοκληρώνει) τον Νόμο και τους Προφήτες.

Προοίμιο – Αποβλέποντας στη χρήση της Π.Δ. από τον Ιησού

Στη σειρά των επόμενων τριών παρουσιάσεων θα επιχειρήσουμε να καταδείξουμε –μέσω των ιερών Ευαγγελίων– τις τρεις ακόλουθες προτάσεις, τις οποίες θεωρούμε αξιωματικές για κάθε ορθή και με πληρότητα ερμηνεία της Καινής Διαθήκης.

Πρόταση Ι: Η Π.Δ. ως προαναγγελία του σωτηριολογικού σχεδίου

Κατά την κρίση του Κυρίου μας, η Παλαιά Διαθήκη σκιαγραφούσε τον ρόλο που ο Ίδιος επρόκειτο να διαδραματίσει, οδηγώντας στην ένδοξη κορύφωσή του το θείο σχέδιο για τη σωτηρία του ανθρώπου. «Ο Μωυσής, οι Προφήτες και οι Ψαλμοί», όπως ο Ίδιος υποδιαίρεσε το περιεχόμενο της Παλαιάς Διαθήκης (Λουκ. 24:44), περιείχαν όλα «τα περί Αυτού» («ότι δει πληρωθήναι πάντα τα γεγραμμένα εν τω νόμω Μωϋσέως και προφήταις και ψαλμοίς περί εμού»)· κατά συνέπεια, αποτέλεσαν τον ζωτικό και καθοριστικό παράγοντα στη διαμόρφωση και την εκπλήρωση της θείας Του κλήσης και αποστολής.

Πρόταση II: Η Π.Δ. ως αιώνια αλήθεια και λόγος Θεού

Οι πολυάριθμες αναφορές στην Παλαιά Διαθήκη που απαντώνται στη διδασκαλία του Κυρίου μας –άλλες άμεσες και άλλες έμμεσες, άλλες ρητές και άλλες υπαινικτικές, άλλες διαφανείς και προφανείς και άλλες πιο καλυμμένες και λεπτές– παρέχουν αδιαμφισβήτητες αποδείξεις όχι μόνο για την περιεκτική Του γνώση της Παλαιάς Διαθήκης σε όλα της τα μέρη, αλλά και για την αξιολόγησή της ως αιώνιας αλήθειας, ως λόγου Θεού «λαληθέντος», όπως βεβαιώνει η Επιστολή προς Εβραίους, «τοις πατράσιν εν τοις προφήταις πολυμερώς και πολυτρόπως» (Εβρ. 1:1).

Πρόταση III: Η Π.Δ. ως τελική και απόλυτη αυθεντία

Η Παλαιά Διαθήκη αποτελούσε την τελική και απόλυτη αυθεντία στην οποία ο Κύριός μας προσέφευγε πάντοτε χωρίς απολογία στις αντιπαραθέσεις Του με τους επικριτές Του, προκειμένου να δικαιώσει τις διεκδικήσεις Του, να προασπίσει την εξουσία Του και να τεκμηριώσει τις κρίσεις Του.

Κριτική στις σύγχρονες θεωρίες υποτίμησης των Γραφών

Υπό το φως των στοιχείων που παρατίθενται προς επεξήγηση αυτών των τριών προτάσεων, θα ολοκληρώσουμε αυτή τη σειρά των παρουσιάσεων ασκώντας κριτική στις προσπάθειες πολλών στον σύγχρονο κόσμο να εξηγήσουν ορθολογιστικά ή ακόμα και να υποβαθμίσουν ριζικά την εγκυρότητα της μεταχείρισης της Παλαιάς Διαθήκης από τον Κύριό μας, ιδιαίτερα στα σημεία εκείνα όπου αυτή συγκρούεται με τα δικά τους κριτικά συμπεράσματα σχετικά με την προέλευση και τη φύση των Εβραϊκών Γραφών.

Μέρος πρώτο: Η Παλαιά Διαθήκη ως
προαναγγελία ή ως το προσχέδιο του
σωτηριολογικού έργου του Χριστού

1. Η πρώιμη ζωή του Κυρίου και η
έναρξη της δημόσιας δράσης Του

1. Το μυστήριο της συνείδησης του Θεανθρώπου

Τα Ευαγγέλια, τα οποία δεν αποτελούν ψυχολογικές μελέτες, δεν μας πληροφορούν πώς ή πότε ο Κύριός μας συνειδητοποίησε για πρώτη φορά ότι ήταν ένα μοναδικό πρόσωπο με μια μοναδική αποστολή προς εκπλήρωση. Το μυστήριο της αναπτυσσόμενης συνείδησης Εκείνου που ήταν τέλειος Θεός και ταυτόχρονα τέλειος Άνθρωπος, παραμένει πάντοτε πέραν της ικανότητας της πεπερασμένης μας κατανόησης. Είναι, ωστόσο, διαφωτιστικό ότι το μοναδικό καταγεγραμμένο περιστατικό από την παιδική ηλικία του Κυρίου μας υποδηλώνει ότι η Παλαιά Διαθήκη αποτελούσε ήδη γι' Αυτόν, σε ηλικία δώδεκα ετών, ένα αντικείμενο όχι μόνο που τον κέντριζε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αλλά και ιδιαίτερης προσωπικής σημασίας.

2. Ο δωδεκαετής Ιησούς γνωρίζει τον Θεό Πατέρα Του

Είναι πλέον ενήμερος ότι ο Θεός είναι Πατέρας Του με μια μοναδική έννοια και ότι «τα του Πατρός Του» πρέπει να αποτελούν το πρωταρχικό μέλημα της ζωής Του· αντιλαμβάνεται επίσης ότι, για να κατανοήσει το έργο του Πατρός Του, πρέπει να μάθει με κάθε διαθέσιμο μέσο όσα μπορούν να γνωσθούν για τις σχέσεις του Πατρός Του με τον δικό Του εκλεκτό λαό, τον Ισραήλ, στον οποίο και ο Ίδιος είχε γεννηθεί.

3. Ο Ιησούς στο Ναό - Η μελέτη των Γραφών

Είναι βεβαίως πολύ αποκαλυπτικό το γεγονός ότι οι γονείς Του Τον βρήκαν μετά τη γιορτή του Πάσχα στον Ναό «καθεζόμενον εν μέσω των διδασκάλων και επερωτώντα αυτούς» (Λουκ. 2:46)· και ποιος μπορεί να αμφισβητήσει ότι πολλά από τα ερωτήματά Του αφορούσαν το τελετουργικό του Πάσχα που μόλις είχε δει, την προαιώνια ελπίδα του Ισραήλ και την έλευση του πολυαναμενόμενου Μεσσία, καθώς και το αν τα σημεία των καιρών δικαιολογούσαν την ελπίδα ότι η έλευση αυτή επίκειται άμεσα.

4. Το προσκλήνιο της δημόσιας δράσης

Όπως και να έχει, όταν η αυλαία υψώνεται ξανά στα Ευαγγέλια για το δράμα της επίγειας ζωής του Κυρίου μας, η Παλαιά Διαθήκη βρίσκεται στο επίκεντρο των σκέψεών Του. Είναι πλέον περίπου τριάντα ετών. Ειδήσεις έχουν φτάσει σε Αυτόν στο ξυλουργείο της Ναζαρέτ ότι ο τόνος της αληθινής προφητείας ηχεί και πάλι στη χώρα μετά από σιωπή τετρακοσίων ετών.

5. Ιωάννης ο Βαπτιστής και η κλήση για επιστροφή

Ο Ιωάννης ο Βαπτιστής καλεί τον Ισραήλ να επιστρέψει στον Κύριο, όπως συχνά είχαν κάνει οι προφήτες στο παρελθόν. Τώρα όμως το κάλεσμα γίνεται με ιδιαίτερα επείγουσα ανάγκη, διότι η Βασιλεία του Θεού εγγίζει, και Ένας έρχεται που θα βαπτίσει «εν Πνεύματι και πυρί» – Ένας, με άλλα λόγια, που κατέχει και θεία δύναμη για να προσφέρει και θεία κρίση για να αποδώσει. Ο Κύριός μας φαίνεται να αντιλαμβάνεται αμέσως τη σημασία της εμφάνισης του Ιωάννη. Επειδή η Π.Δ. έχει γίνει πλέον μέρος του Εαυτού Του, γνωρίζει ότι στον Ιωάννη εκπληρώνονται τα θεία λόγια που ειπώθηκαν μέσω του προφήτη Μαλαχία: «Ιδού εγώ αποστέλλω υμίν Ηλίαν τον προφήτην πριν ή ελθείν την ημέραν Κυρίου την μεγάλην και επιφανή» (Μαλ. 4:5).

6. Η ταύτιση με τον Ηλία

Ο ίδιος ο Ιωάννης ήταν πολύ ταπεινός για να θεωρήσει τον εαυτό του ως έναν άλλο Ηλία (Ιωάν. 1:21)· αλλά το ότι ο Κύριός μας τον θεωρούσε ως τέτοιο είναι σαφές από τα λόγια που απηύθυνε αργότερα στους αποστόλους Του κατά την κάθοδο από το Όρος της Μεταμόρφωσης: «Λέγω δε υμίν ότι και Ηλίας ελήλυθε, και εποίησαν αυτώ όσα ηθέλησαν, καθώς γέγραπται επ' αυτόν» (Μάρκ. 9:13). Δεν υπάρχει άμεση προφητεία στην Παλαιά Διαθήκη για τον διωγμό και το μαρτύριο του Ιωάννη του Βαπτιστή· όμως ο Ηλίας ήταν ο τύπος του αγγελιαφόρου που θα προηγείτο του Μεσσία, και ο Κύριός μας αναγνώρισε σαφώς ότι ο Ιωάννης υπέστη την αναπόφευκτη πορεία που οι εχθροί του προόριζαν για τον Ηλία. Είχε βρει στο πρόσωπο της Ηρωδιάδας τη δική του Ιεζάβελ (Γ' Βασ. 19:2, 10).

7. Βάπτισμα του Κυρίου - Η θεία επικύρωση της αποστολής

Ο Κύριός μας ταυτίστηκε στενά με αυτή την εθνική επιστροφή του Ισραήλ στον Θεό· και, μολονότι αναμάρτητος ο Ίδιος, προσήλθε στο βάπτισμα του Ιωάννη ως μια πράξη εκούσιας μετάνοιας. Η σημασία της αφήγησης του Βαπτίσματος Του, για τον προκείμενο σκοπό μας, έγκειται στο μήνυμα εξ ουρανού που άκουσε καθώς έβγαινε από τα ύδατα: «Συ ει ο Υιός μου ο αγαπητός, εν σοι ευδόκησα». Η φωνή ήταν η ίδια φωνή που είχε ακούσει να μιλά μέσω του ψαλμωδού και του προφήτη, και εξακολουθούσε να μιλά την ίδια γλώσσα.

8. Ο συνδυασμός Ψαλμών και Προφητειών

Αποσπάσματα τα οποία στην Π.Δ. βρίσκονταν χωριστά –μέρος ενός στίχου από έναν ψαλμό και μέρος ενός στίχου από τον Ησαΐα– συνδυάστηκαν τώρα προκειμένου να Του παρουσιάσουν ένα ειδικό μήνυμα άμεσης εφαρμογής στον Εαυτό Του. Ήταν ο μοναδικός Υιός του Θεού και επιλέχθηκε από τον Πατέρα Του για να διαδραματίσει σε όλη της την τελειότητα την αποστολή που είχε περιγραφεί για τον ιδανικό Δούλο του Θεού (Ψαλμ. 2:7· Ησ. 42:1). Υπήρχαν επομένως δύο πλευρές στο έργο Του επί της γης: Έπρεπε να αποδείξει ότι ήταν ο Υιός του Θεού μέσω μιας επίδειξης των θείων Του δυνάμεων, και έπρεπε να αναλωθεί ολοκληρωτικά στη διακονία της ανθρωπότητας πάσχοντας μέχρι θανάτου.

9. Οι πειρασμοί στην έρημο

Οι πειρασμοί που ακολούθησαν αμέσως μετά το βάπτισμα ήταν πειρασμοί να βασιστεί στο πρώτο μέρος του μηνύματος που Του δόθηκε κατά το βάπτισμα [«Συ ει ο Υιός μου ο αγαπητός»] σε τέτοιο βαθμό, ώστε να αποφύγει να βαδίσει την οδό που είχε οριστεί για Αυτόν στο δεύτερο μέρος [«εν σοι ευδόκησα»]. Πειράστηκε να τερματίσει πρόωρα τη νηστεία που επέβαλε στον Εαυτό Του ως αυτοπειθαρχία· να προσπαθήσει να κερδίσει την αφοσίωση των ανθρώπων μέσω μιας εντυπωσιακής πράξης που φαινομενικά θα οδηγούσε στην αυτοκαταστροφή Του, αλλά από την οποία θα βασιζόταν στη σωτηρία μέσω της παρέμβασης του Πατρός Του.

10. Η πρώτη σύγκρουση και η οδός του Πάθους

Επίσης, να αποφύγει τον σκληρό δρόμο των παθημάτων και της θυσίας συνθηκολογώντας με τις δυνάμεις του κακού και χρησιμοποιώντας τα όπλα του διαβόλου για να προωθήσει το έργο του Θεού. Όμως η Παλαιά Διαθήκη είχε γίνει γι' Αυτόν ένα τόσο ισχυρό οπλοστάσιο άμυνας, ώστε σε κάθε περίπτωση, αυθεντικά λόγια από την ιστορία των πειρασμών του Ισραήλ στην έρημο του Σινά ήρθαν αμέσως σε βοήθεια του Χριστού του Ισραήλ στην έρημο της Ιουδαίας (Ματθ. 4:1-10).

11. Η νίκη επί του διαβόλου μέσω του Δευτερονομίου

Ο Ισραήλ είχε μάθει μέσα από πικρή εμπειρία ότι αυτό που ήταν πρωταρχικής σημασίας για να είναι πράγματι λαός του Θεού ήταν η υπακοή στο εκπεφρασμένο θέλημα του Θεού· διότι «ουκ επ' άρτω μόνω ζήσεται ο άνθρωπος, αλλ' επί παντί ρήματι εκπορευομένω διά στόματος Θεού» (Δευτ. 8:3). Έτσι και ο Χριστός έπρεπε να είναι απόλυτα πιστός στην κλήση Του. Ο Ισραήλ είχε προειδοποιηθεί ότι δεν πρέπει να πειράζει τον Θεό προσπαθώντας να δημιουργήσει καταστάσεις προκειμένου να Τον αναγκάσει να επιδείξει τις δυνάμεις Του μέσα σε αυτές (Δευτ. 6:16). Ούτε ο Χριστός έπρεπε να το πράξει. Ο Ισραήλ είχε νουθετηθεί αυστηρά ότι ο Θεός είναι Θεός ζηλότυπος που δεν θα ικανοποιείτο ποτέ με την αφοσίωση μιας διχασμένης καρδιάς ή με μια λατρεία μοιρασμένη με άλλους «θεούς» (βλ. Δευτ. 5:9). Πολύ λιγότερο θα έπρεπε ο θείος Υιός να προσφέρει στον Πατέρα Του οτιδήποτε άλλο εκτός από πλήρη πίστη και απόλυτη υπακοή.

2. Το έργο και η διδασκαλία του Ιησού Χριστού

1. Τα θαύματα ως εκπλήρωση των Γραφών

Τα «δυναμικά έργα» (θαύματα) του Κυρίου μας, τα οποία χαρακτηρίζουν τόσο έντονα το πρώτο μέρος της διακονίας Του, δεν επιτελούνταν, ως σημειωθεί, με τυχαίο τρόπο ούτε αποκλειστικά για ανθρωπιστικούς λόγους, παρ' όλο που η ευσπλαχνία Του για τους αματωλούς και πάσχοντες ανθρώπους ήταν απεριόριστη. Πίσω από τις πράξεις Του βρισκόταν η συνείδηση ότι έπραττε ακριβώς ό,τι είχε προφητευθεί στις Γραφές πως θα έκανε ο “Δούλος του Θεού” (עֶבֶד יְהוָה) [μεταγραφή Eved YHWH ή Ebed Yahweh].

2. Στη συναγωγή της Ναζαρέτ: Η διακήρυξη της εκπλήρωσης

Όπως ενημέρωσε τη σύναξη στη Συναγωγή της Ναζαρέτ, η προφητεία του Ησαΐα (61:1) εκπληρωνόταν στο πρόσωπό Του. Τα δικά Του κραταιά έργα δεν μπορούσαν να αποσυνδεθούν, όπως είπε στην πραγματικότητα, από το Ευαγγέλιο που είχε έρθει να κηρύξει σε όσους ήταν αρκετά ταπεινοί ώστε να το δεχτούν όπου και αν βρίσκονταν –ένα Ευαγγέλιο απελευθέρωσης από τα δεσμά της ανθρώπινης αμαρτίας· «Πνεύμα Κυρίου επ' εμέ, ου είνεκεν έχρισέ με, ευαγγελίσασθαι πτωχοίς απέσταλκέ με, ιάσασθαι τους συντετριμμένους την καρδίαν, κηρύξαι αιχμαλώτοις άφεσιν και τυφλοίς ανάβλεψιν, αποστείλαι τεθραυσμένους εν αφέσει, κηρύξαι ενιαυτόν Κυρίου δεκτόν» (Λουκ. 4:18-19).

3. Στην Καπερναούμ: Πνευματική τύφλωση και βιβλική στηλίτευση

Είναι σημαντικό ότι στην ερώτηση του Ιωάννη του Βαπτιστή από τη φυλακή «Συ ει ο ερχόμενος ή έτερον προσδοκώμεν;», η απάντηση του Κυρίου μας πήρε τη μορφή επίκλησης των δικών Του θαυμαστών έργων ως την ακριβή εκπλήρωση των προφητειών του Ησαΐα για τις ευλογίες που θα χαρακτήριζαν τη Μεσσιανική εποχή (Ματθ. 11:5· Ησ. 35:5, 6). Η Καπερναούμ, η οποία υπήρξε μάρτυρας αυτών των έργων αλλά τυφλώθηκε από την υπερηφάνεια ώστε να μην δει τη σημασία τους, κατέστη κατά την κρίση του Κυρίου μας υπόδικη σε ποινές αυστηρότερες ακόμα και από εκείνες που περίμεναν τα Σόδομα και τα Γόμορρα· και την στηλίτευσε με τη γλώσσα με την οποία ο Θεός είχε καταγγείλει την αρχαία Βαβυλώνα μέσω του στόματος του Ησαΐα: «Και συ, Καπερναούμ, η έως του ουρανού υψωθείσα, έως άδου καταβιβασθήση» (Ματθ. 11:23· Ησ. 14:13, 15).

4. Ο Χριστός ως σημείο διχασμού: Εκπλήρωση του Μιχαία

Αυτή η άρνηση αποδοχής Του δεν εξέπληξε τον Κύριό μας. Γνώριζε καλά ότι η παρουσία Του ανάμεσα στους ανθρώπους θα προκαλούσε διαιρέσεις ακόμα και στον στενό κύκλο της οικογένειας. Περιέγραψε τη φύση αυτών των διαιρέσεων με τα λόγια που χρησιμοποίησε ο Μιχαίας για να περιγράψει τα έκφυλα χαρακτηριστικά της εποχής στην οποία έζησε ο προφήτης. «Ήλθον γαρ», είπε, «διχάσαι άνθρωπον κατά του πατρός αυτού και θυγατέρα κατά της μητρός αυτής». Το αναπόφευκτο αποτέλεσμα της έλευσής Του περιγράφεται εδώ, σύμφωνα με το σημειτικό ιδίωμα, ως εάν ήταν η εσκεμμένη πρόθεση να προκληθεί (Ματθ. 10:35· Μιχ. 7:6).

5. Προτυπώσεις της λύτρωσης - Χάλκινο φίδι και η ίαση

Όμως τα πολλά θαυματουργικά έργα του Ιησού, που αποτελούσαν τα θαύματά Του, ήταν προκαταρκτικά του ενός και υπέρτατου έργου Του: να δώσει τη ζωή Του «λύτρον αντί πολλών». Είχε δώσει ενδείξεις από νωρίς στη διακονία Του για αυτή την αναπόφευκτη κορύφωση της ζωής Του. Γνωρίζοντας ότι έπρεπε να υψωθεί σε έναν σταυρό ώστε οι άνθρωποι, πληγέντες από τη θανατηφόρα νόσο της αμαρτίας, να θεραπευτούν και να αποκατασταθούν στη ζωή, είδε στην ύψωση του χάλκινου φιδιού από τον Μωυσή πάνω σε έναν στύλο για την απαλλαγή του λαού από τα φυσικά δεινά, μια συμβολική αναπαράσταση της μεγαλύτερης σωτηρίας που είχε έρθει να καταστήσει δυνατή για την ανθρωπότητα (Ιωάν. 3:14).

6. Υπεροχή έναντι Σολομώντα και Ιωνά

Ήταν ουσιαστικά επειδή το προορισμένο έργο Του ήταν να φέρει στους ανθρώπους τη λύτρωση –χωρίς την οποία δεν μπορεί να υπάρξει αληθινή σοφία– που μπορούσε να ισχυριστεί ότι εκεί παρίστατο «πλείον Σολομώντος», του οποίου τη σοφία η βασίλισσα του νότου ήρθε από τα πέρατα της γης για να ακούσει (Λουκ. 11:31). Και επειδή είχε έρθει για να φέρει το δώρο της συγχώρησης και της αιώνιας ζωής σε όλους όσοι θα μετανοούσαν και θα πίστευαν, κάτι μεγαλύτερο από τον Ιωνά ήταν παρόν· διότι ανταποκρινόμενη στο κάλεσμα του για μετάνοια, μια πόλη –έστω και η πονηρή πόλη της Νινευή– σώθηκε από την καταστροφή (Λουκ. 11:32).

7. Η ομολογία του Πέτρου - Ρητές αναφορές στον θάνατο

Δεν ήταν, ωστόσο, παρά μετά την ομολογία του Πέτρου στην Καισάρεια της Φιλίππου που ο Κύριός μας έδωσε ρητή πρόρρηση για τον θάνατό Του (Ματθ. 16:21-23). Και κατά τη Μεταμόρφωση, έξι ημέρες μετά την ομολογία, όχι μόνο ο Πέτρος, ο Ιάκωβος και ο Ιωάννης έλαβαν τη θεία εντολή να αποδεχτούν τη διδασκαλία του αγαπητού Υιού του Θεού ακόμα και όταν –όπως υπονοεί το συγκεκριμένο– μιλούσε για τον Εαυτό Του ως κάποιον προορισμένο να ταπεινωθεί και να θανατωθεί· «Μέλλει ο υιός του ανθρώπου παραδίδοσθαι εις χείρας ανθρώπων και αποκτενούσιν αυτόν» (Ματθ. 17:22-23).

8. Η επερχόμενη «έξοδος»

Αλλά και ο ίδιος ο Κύριός μας κατανόησε πληρέστερα, στη γεμάτη μυστήριο συνομιλία μεταξύ Εκείνου, του Μωυσή και του Ηλία, ότι η «έξοδος» του λαού του Θεού από τα δεσμά της αμαρτίας, την οποία επρόκειτο να επιφέρει, δεν μπορούσε να επιτευχθεί –όπως είχε κατορθωθεί η έξοδος των Ισραηλιτών από τη δουλεία της Αιγύπτου στις ημέρες του Μωυσή– χωρίς τον θάνατο του ελευθερωτή.

9. Ο πάσχων Βασιλιάς: Σύνδεση δόξας με παθήματα

Ούτε μπορούσε να μετατεθεί στον ουρανό, όπως ο Ηλίας, χωρίς να υποστεί πρώτα το είδος του θανάτου που οι εχθροί του Ηλία είχαν απεργαστεί εναντίον του. Έπρεπε ο Χριστός να ολοκληρώσει το έργο της ζωής Του στον θάνατο· να πάθει και έτσι να εισέλθει στη δόξα Του (Λουκ. 9:28-36· 24:26).

10. Είσοδος στα Ιεροσόλυμα: Ο πράος βασιλιάς του Ζαχαρία

Ο Κύριός μας όμως δεν έπαψε να είναι ο βασιλιάς του Ισραήλ επειδή ήταν ο πάσχων Δούλος του Θεού. Αντιθέτως, ακριβώς στη μαρτυρία της αλήθειας της αγάπης του Θεού για τους αματωλούς μέσω των δικών Του παθημάτων έγκειτο η Βασιλεία Του. Ήταν ωστόσο σημαντικό να μην παρερμηνευθεί η φύση της Βασιλείας Του. Έτσι, όταν το πλήθος της Ιερουσαλήμ βγήκε να Τον προϋπαντήσει την Κυριακή των Βαΐων κρατώντας κλαδιά φοινίκων και κραυγάζοντας «Ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου, ο βασιλεύς του Ισραήλ», Εκείνος συνειδητά – όπως φαίνεται να υπονοεί η αφήγηση του Ιωάννη– βρήκε ένα ονάριο και κάθισε πάνω του, ώστε να εισέλθει στην αγία πόλη όπως είχε προφητεύσει ο Ζαχαρίας ότι μια μέρα θα ερχόταν ένας βασιλιάς, όχι έφιππος σε πολεμικό ίππο, αλλά «δικαιος και σώζων, πραΰς και επιβεβηκώς επί υποζύγιον» (Ιωάν. 12:12-15· Ζαχ. 9:9).

11. Ο Μυστικός Δείπνος: Η εγκαθίδρυση της Καινής Διαθήκης

Η βασιλεία του Κυρίου μας ήταν στην πραγματικότητα μια βασιλεία στην οποία μπορούσε να βασιλεύει στις καρδιές των ανθρώπων ακριβώς επειδή ήταν ο τέλειος Αρχιερέας τους, ο οποίος εγκαθίδρυσε γι' αυτούς μια νέα διαθήκη με τον Θεό, επικυρωμένη με την έκχυση του δικού Του αίματος. Σε αυτή την αλήθεια έδωσε δραματική και αξιομνημόνευτη έκφραση όταν, με φόντο το πασχαλινό δείπνο της Παλαιάς Διαθήκης, έκοψε τον άρτο στο Υπερώο και κάλεσε τους μαθητές Του να δουν σε αυτόν ένα σύμβολο του δικού Του σώματος που δίνεται ως θυσία· και όταν έχυσε τον οίνο και είπε: «Τούτο εστί το αίμα μου το της καινής διαθήκης το περί πολλών εκχυνόμενον» (Μάρκ. 14:24· Ματθ. 26:28).

12. Το αίμα της Διαθήκης: Εκπλήρωση Ιερεμία και Ησαΐα

Αν και δεν έχουν όλα τα χειρόγραφα τη λέξη «καινή» πριν από τη «διαθήκη» σε αυτό το εδάφιο, αποκαλύπτεται σαφώς ότι ο Κύριός μας είχε συνείδηση ότι μέσω του δικού Του θανάτου θα επιτυγχανόταν πλήρης άφεση αμαρτιών. Επικύρωνε μια νέα διαθήκη μεταξύ Θεού και ανθρώπου και οδηγούσε στην εκπλήρωση τη μεγάλη προφητεία για την καινή διαθήκη στον Ιερεμία (Ιερ. 31:33-34). Επιπλέον, η επίδραση του Ησ. 53:11 («δικαιώσαι δίκαιον ευ δουλεύοντα πολλοίς») είναι επίσης αδιαμφισβήτητη στις λέξεις «εκχυνόμενον υπέρ πολλών».

3. Το Πάθος του Κυρίου και η κορύφωση της απολύτρωσης

1. Προτύπωση των γεγονότων του Πάθους από την Π.Δ.

Στα τελικά στάδια του μεγάλου δράματος της απολύτρωσης, καθώς ο Κύριός μας πλησίαζε στον ορισμένο σταυρό Του, ήταν η Παλαιά Διαθήκη που ερμήνευε γι' Αυτόν περιστατικά που διαφορετικά θα μπορούσαν να είναι συγκεχυμένα. Μερικές φορές ήταν σε θέση να προλαμβάνει τα γεγονότα υπό το φως της προφητείας και έτσι δεν εκπλησσόταν όταν συνέβαιναν· άλλες φορές, οποιοδήποτε κλυδωνισμό θα μπορούσαν αρχικά να Του προκαλέσουν τα γεγονότα, αυτός αμέσως απομακρυνόταν, καθώς αναλογιζόταν πόσο αναπόφευκτο ήταν να συμβούν όλα σύμφωνα με τις Γραφές.

2. Ο διασκορπισμός του ποιμνίου: Εκπλήρωση του Ζαχ. 13:7

Στον δρόμο από το Υπερώο προς το Όρος των Ελαιών, προειδοποιεί τους Αποστόλους Του για όσα επιφυλάσσει το άμεσο μέλλον τόσο για τον Ίδιο, όσο και για εκείνους. Είναι ο Ποιμήν και εκείνοι είναι το μικρό Του ποίμνιο· αλλά τα πρόβατα πρόκειται να διασκορπιστούν προσωρινά, αν και (με μία μόνο εξαίρεση) όχι να χαθούν οριστικά, ενώ ο Καλός Ποιμήν δίνει τη ζωή Του γι' αυτά. Γνωρίζει ότι αυτό πρέπει να γίνει έτσι ενόψει των όσων είναι γεγραμμένα στον προφήτη Ζαχαρία: «Πατάξω τον ποιμένα, και διασκορπισθήσονται τα πρόβατα» (13:7).

3. Λεπτή κειμενική διαφοροποίηση

Η λεπτή αλλαγή που κάνει στην παράθεση του χωρίου, αντικαθιστώντας το «πάταξον» με το «πατάξω», φαίνεται να οφείλεται στην επιθυμία Του να τονίσει ότι ο Ουράνιος Πατέρας Του ήταν ο κύριος υποκινητής των γεγονότων που αποτελούσαν το πάθος του Υιού Του. Όπως είχε προφητεύσει ο Ησαΐας: «Και Κύριος βούλεται καθαρίσαι αυτόν της πληγής...» [ή κατά το κείμενο που ακολουθεί ο συγγραφέας: «Ευδόκησε ο Κύριος να τον συντρίψει. Τον υπέβαλε σε θλίψη»] (Ησ. 53:10).

4. Ιούδας: Η τραγική εκπλήρωση του Ψαλμικού λόγου

Πρέπει πράγματι να ήταν πολύ οδυνηρό για τον Κύριό μας το γεγονός ότι ένας από τους δώδεκα εκλεκτούς Του, που τόσο συχνά είχε μοιραστεί το γεύμα μαζί Του μέσα στην κοινωνία της αποστολικής ομάδας, έμελλε να γίνει ο προδότης Του· όμως, όπως τους είχε πει στο Υπερώο, τα λόγια του Ψαλμωδού έπρεπε να εκπληρωθούν: «Ο εσθίων άρτους μου επήρεν επ' εμέ την πτέρναν αυτού» (όπως ένα αφηνιασμένο άλογο που ανθίσταται στον έλεγχο του κυρίου του) (Ιωάν. 13:18· Ψαλμ. 40:10).

5. Η προαναγγελθείσα προδοσία του Ιούδα

Ο Κύριός μας μπορούσε να κρατήσει –και κράτησε– έντεκα από τους αποστόλους Του μακριά από τα νύχια του πονηρού· όμως ένας από τους δώδεκα ήταν πεπρωμένο να χαθεί, και αυτό αποτελούσε μέρος του βαθέος μυστηρίου της θείας βουλής. «Εγώ εφύλαξα αυτούς», είπε στον Πατέρα Του στην τελική αρχιερατική προσευχή Του, «και ουδείς εξ αυτών απώλετο ει μη ο υιός της απωλείας, ίνα η γραφή πληρωθή» (Ιωάν. 17:12).

6. Η σύλληψη του Ιησού ως «ληστού»

Φάνηκε ξεκάθαρα παράδοξο στον Κύριό μας αρχικά το γεγονός ότι οι αρχιερείς και οι γραμματείς, οι οποίοι ενεργούσαν από κοινού για να επιφέρουν την πτώση Του, αντί να Τον συλλάβουν φανερά στο ιερό, όπου καθημερινά δίδασκε, κατέφυγαν σε μεθόδους που συνήθως χρησιμοποιούνται για τη σύλληψη κάποιου απελπισμένου ληστή. «Ως επί ληστήν εξήλθατε», ρώτησε, «μετά μαχαιρών και ξύλων συλλαβείν με;». Όμως όλη αυτή η κατάπληξη μετατράπηκε σύντομα σε παραίτηση και αποδοχή, καθώς αναλογίστηκε ότι το να αντιμετωπιστεί σαν ένας τέτοιος επικίνδυνος παράνομος, το να «λογισθή μετά ανόμων», ήταν ακριβώς μέρος του ρόλου που είχε οριστεί για Αυτόν.

7. Η υποταγή του Ιησού στον ρόλο του «ανόμου»

Έτσι, κατέκλεισε τη διαμαρτυρία Του προς τους επιτιθέμενους με τα λόγια: «αλλ' ίνα πληρωθώσιν αι γραφαί» (Μάρκ. 14:49). Παρ' όλο που θα μπορούσε να είχε αποφύγει την κατασχύνη που Τον περίμενε καλώντας σε βοήθεια δώδεκα λεγεώνες αγγέλων, έσκυψε το κεφάλι υποτακτικά μπροστά στην πορεία των γεγονότων, διότι «πώς ούν πληρωθώσιν αι γραφαί ότι ούτω δει γενέσθαι;» (Ματθ. 26:54).

8. Το «ποτήριον»: Η Γεθσημανή και η αγιότητα του Θεού

Και οι Γραφές συνέχισαν να εκπληρώνονται συνειδητά από Αυτόν μέχρι το τέλος· στη Γεθσημανή, όταν συγκατατέθηκε να πει το «ποτήριον του θυμού Κυρίου», όπως το είχε αποκαλέσει ο Ησαΐας (51:22), και έτσι να βιώσει το σύνολο της ύβρεως της αμαρτίας ενάντια στην αγιότητα του Θεού· στη δίκη ενώπιον του Καϊάφα, όταν μπόρεσε να πει στους ανθρωπίνους κριτές Του, με μια σύνθετη παράθεση από τον Ψαλμωδό και τον προφήτη Δανιήλ, ότι «απ' άρτι» [δηλαδή, επειδή οι προϋποθέσεις για την είσοδό Του στη δόξα είχαν πλέον εκπληρωθεί] «όψεσθε τον υιόν του ανθρώπου καθήμενον εκ δεξιών της δυνάμεως και ερχόμενον επί των νεφελών του ουρανού» (Ματθ. 26:64· Ψαλμ. 109:1· Δαν. 7:13).

9. Η κραυγή της εγκατάλειψης - στα λόγια του Ψαλμωδού

Στον Γολγοθά όταν, γνωρίζοντας ότι ο Δούλος του Θεού πρέπει να μεσιτεύσει για τους ανόμους (Ησ. 53:12), προσευχήθηκε «Πάτερ, άφες αυτοίς· ου γαρ οίδασι τί ποιούσι» (Λουκ. 23:34)· και πάνω στον ίδιο τον Σταυρό, όταν βίωσε τη φρίκη και την ερήμωση του πρόσκαιρου χωρισμού από τον Θεό που δημιουργεί η ανθρώπινη αμαρτία, και κραύγασε, δίνοντας στα λόγια του Ψαλμωδού μια ένταση νοήματος που ποτέ πριν δεν είχαν: «Θεέ μου, Θεέ μου, ίνα τί με εγκατέλιπες;». Και επειδή με αυτόν τον τρόπο «υπέμεινε σταυρόν αισχύνης καταφρονήσας», μπόρεσε να παραδώσει την ενσαρκωμένη ζωή Του στον Πατέρα Του πριν πεθάνει με τα λόγια του Ψαλμωδού, τα οποία αναμφίβολα Τού ήταν οικεία από παλιά: «Πάτερ, εις χείράς σου παρατίθεμαι το πνεύμά μου» (Λουκ. 23:46).

10. Η Π.Δ. ως η “γλώσσα” του Χριστού

Σε αυτό το σημείο πρέπει να ολοκληρώσουμε το πρώτο μέρος· και κάνοντάς το αυτό, θα ήθελα να καταθέσω την άποψη ότι έχουν παρατεθεί επαρκή στοιχεία για να τεκμηριωθεί η θέση ότι σε κάθε ζωτικό σημείο της επίγειας διακονίας του Κυρίου μας, η Παλαιά Διαθήκη ήταν παρούσα· στην καρδιά Του, αν όχι στα χέρια Του· στις σκέψεις Του, αν όχι στα λόγια Του· καθορίζοντας την πορεία που θα έπαιρνε αυτή η διακονία και παρέχοντας τη μόνη δυνατή γλώσσα για την ερμηνεία της.

Ανακεφαλαίωση

Θεματικές ενότητες που εθίγησαν στην παρούσα παρουσίαση

1. Η πρώιμη ζωή του Κυρίου
2. Ιωάννης ο Βαπτιστής & βάπτισμα
3. Πειρασμοί & θαύματα
4. Κρίση & διαιρέσεις
5. Προς το Πάθος
6. Τα τελικά στάδια

1. Η πρώιμη ζωή του Κυρίου

1. Το μυστήριο της συνείδησης: Η ανάπτυξη της θεανθρώπινης προσωπικότητας
2. Ο δωδεκαετής Ιησούς στον Ναό: Η πρώτη επαφή με «τα του Πατρός Του»
3. Η μελέτη των Γραφών: Κατανοώντας τις συναλλαγές του Θεού με τον Ισραήλ
4. Το προσκλήνιο της δημόσιας δράσης: Η επιστροφή της προφητείας μετά από 400 έτη

2. Ιωάννης ο Βαπτιστής & βάπτισμα

1. Ιωάννης ο Βαπτιστής: Η κλήση για επιστροφή και η βασιλεία του Θεού
2. Η ταύτιση με τον Ηλία: Η εκπλήρωση των λόγων του προφήτη Μαλαχία
3. Το μαρτύριο του Προδρόμου: Η προφητική τυπολογία του διωγμού
4. Το βάπτισμα του Κυρίου: Η θεία επικύρωση της αποστολής
5. Ο ιδανικός δούλος του Θεού: Ο συνδυασμός Ψαλμών και Προφητειών

3. Πειρασμοί & θαύματα

1. Οι πειρασμοί στην έρημο: Η πρώτη σύγκρουση και η οδός του Πάθους
2. Η Γραφή ως ασπίδα: Η νίκη επί του διαβόλου μέσω του βιβλίου του Δευτερονομίου
3. Τα «δυνάμει έργα»: Τα θαύματα ως εκπλήρωση των Γραφών
4. Στη Συναγωγή της Ναζαρέτ: Η διακήρυξη της εκπλήρωσης (Ησ. 61:1)
5. Η απάντηση στον Βαπτιστή: Τα θαύματα ως μεσσιανικά σημεία

4. Κρίση & διαιρέσεις

1. Η κρίση της Καπερναούμ: Η πνευματική τύφλωση και η βιβλική καταγγελία
2. Η παρουσία του Χριστού ως σημείο διχασμού: Η εκπλήρωση του Μιχαία
3. Προτυπώσεις της λύτρωσης: Το χάλκινο φίδι και η ίαση από την αμαρτία
4. Υπεροχή έναντι Σολομώντος και Ιωνά: Η καινοτομία της Χριστολογικής σοφίας

5. Προς το Πάθος

1. Η ομολογία του Πέτρου: Η ρητή διδασκαλία για τον θάνατο
2. Η Μεταμόρφωση: Η μυστηριώδης συνομιλία για την επερχόμενη «έξοδο»
3. Ο πάσχων Βασιλιάς: Η σύνδεση της δόξας με τα παθήματα
4. Η είσοδος στα Ιεροσόλυμα: ο πράος βασιλιάς του Ζαχαρία
5. Ο Μυστικός Δείπνος: Η εγκαθίδρυση της Καινής Διαθήκης
6. Το αίμα της Διαθήκης: Η εκπλήρωση του Ιερεμία και του Ησαΐα

6. Τα τελικά στάδια

1. Η Π.Δ. ως ερμηνευτικός οδηγός: Η πρόγνωση των γεγονότων του Πάθους
2. Ο διασκορπισμός του ποιμνίου: Η εκπλήρωση του Ζαχαρία 13:7
3. Η προδοσία του Ιούδα: Η τραγική εκπλήρωση των Ψαλμικών λόγων
4. Η σύλληψη ως «ληστού»: Η υποταγή στον ρόλο του «ανόμου»
5. Η άρνηση της αγγελικής βοήθειας: «Πώς ουν πληρωθώσιν αι Γραφαί;»
6. Το ποτήριο του θυμού: Η Γεθσημανή και η αγιότητα του Θεού
7. Ενώπιον του Καϊάφα: Η είσοδος στη δόξα (Δανιήλ & Ψαλμοί)
8. Επί του Σταυρού: Η μεσιτεία για τους ανόμους (Ησ. 53:12)
9. Η κραυγή της εγκατάλειψης: Η νέα ένταση στα λόγια του Ψαλμωδού
10. Τελική παράδοση: «Εις χείράς Σου παρατίθεμαι το πνεύμά μου»

ΘΕΡΜΑ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΠΟΜΟΝΗ ΣΑΣ
